

Recenzja pracy dyplomowej

pani Michaeli Stančovej

Jazykové hry na příkladě fejetonů Michala Ogórka

Praca dyplomowa pani Michaeli Stančovej *Jazykové hry na příkladě fejetonů Michala Ogórka* składa się z trzech rozdziałów, z których dwa stanowią opracowanie teoretyczne tematu, a jeden- ostatni- analityczną część. Na końcu pracy zamieszczone zostało również podsumowanie w języku angielskim i czeskim, zbiór materiałów źródłowych – felietonów M. Ogórka oraz bibliografia.

W rozdziale pierwszym Autorka podejmuje między innymi:

- pojęcie gier językowych, klasyfikację i reguły gier:
- problem modelu gier (mikro- i mikromodel), w nawiązaniu do koncepcji Ludwiga Wittgensteina, teorii aktów mowy (J. Austina, J. Searle'a)
- teorię implikatur konwersacyjnych H.P. Grice'a

Sygnalizuje również interdyscyplinarność problematyki związanej z grami.

Rozdział drugi poświęcony jest felietonowi, pojmowanemu jako gatunek literacki.

Zasadniczą część pracy pani Stančovej stanowi rozdział trzeci, w którym Autorka analizuje strategie gier językowych na materiale felietonowych tekstów Michala Ogórka. Przyjmuje dla realizacji tego celu podział na gry na płaszczyźnie znaczeniowej, słowotwórczej, składniowej oraz oparte na przekroczeniu zasad konwersacyjnych. Osobne opracowanie poświęca części felietonów M. Ogórka pt. „Słowniczek trudniejszych terminów”, obejmującej satyryczne definicje.

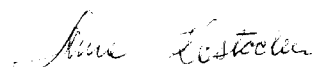
Analityczna część pracy pani Michaeli Stančovej jest również w kilku, nielicznych wprawdzie, miejscach najbardziej kontrowersyjną częścią. Nie tyle ze względu na adekwatność przyjętej metody rozpracowywania mechanizmu gier językowych felietonisty- bo ta zasługuje na uznanie- co na dobór materiału i sposób przeprowadzania analiz.

Wśród takich kontrowersyjnych fragmentów pracy można wymienić analizę gier językowych opartych na mechanizmie metafory. Po pierwsze, jeden z przykładów wybranych przez Autorkę dla rozpracowania gry, nie daje się zakwalifikować jako konstruowana dla celów stylistycznych metafora (jako metafora już zleksykalizowana), stanowiąc tym samym w przyjętym kontekście badawczym raczej przykład homonimii (s.46). Znaczenie leksemu *atak* odnosi się bowiem w równej mierze do napaści, jak i stanu rozpoznawanego z medycznego punktu widzenia, czego Autorka jest świadoma, przytaczając obydwa znaczenia. Po drugie, na gruncie licznych teorii poświęconych figurom stylistycznym opartym na metaforze, nie wydaje się słuszne traktowanie synekdochy jako odmiany metonimii, co pani Stančova czyni na s. 45. pracy, czemu też zdaje się zaprzeczać na s.51. Różnorodność literatury poświęconej tzw. figurom myśli jest na tyle duża, że dla przejrzystości metodologicznej pracy wydaje się słuszne przywołanie rozpoznań autorytetów i konsekwentne trzymanie się ich. Bez tego sposób analizy prowadzonej przez Autorkę okazuje się co najmniej nieprzekonywujący.

Niektóre analizy sprawiają wrażenie dość powierzchownych czy też nawet, by nawiązać do języka Ogórka, naciąganych. Jak wówczas, gdy przytaczając przykład antonimii (s.44) przeinterpretowuje pani Stančova fakt, że w przywołanej przez nią *parze postowie-bogacze i biedni*, nie ma wyrazu dookreślającego, kim wskazani biedni są. Tekst eksplicytnie bowiem stwierdza, że mowa o posłach i ich wyborcach.

Pisząc o kontrowersyjnych fragmentach, trzeba jednak stwierdzić, że poza nimi, analityczna część pracy jest opracowana poprawnie i interesująco. Zdecydowanie za najistotniejszą wartość pracy uznać wypada, samodzielność badawczą Autorki, wykazaną tak w zakresie doboru materiału- felietonicznych tekstów Michała Ogórka (nieobecnych dotąd w fachowych opracowaniach), jak i w przeprowadzanej prezentacji, badaniu mechanizmu działania gier językowych. Istotnym walorem pracy pozostaje również, jej ładna i komunikatywna polszczyzna.

Anna Kostecka

Ocena: velmi dobře

Praha, 21. 05.2008